

MISSIEBLAADJES

De column 'Hersenspinzel' wordt geschreven door Augustinus voor KBO-PCOB-Goes en verschijnt digitaal 2 x per maand

Weet u het nog? In de jaren veertig en vijftig van de vorige eeuw was het in R.K.kerkgemeenschap de gewoonte om kerkbedienaren (v/m) uit te zenden naar vreemde en verre landen om de "heidene" daar het ware geloof te brengen, te bekeren. Dat werd missiewerk genoemd. In andere kerken speelde die drang ook wel, maar met minder nadruk dan in de R.K. Kerk. Bij die kerken sprak men van zendingswerk. De bedienaren in het missiewerk werden missionarissen genoemd. In het zendingswerk waren dat zendingelingen. Bij het missiewerk waren zowel mannen als vrouwen betrokken. Bij het zendingswerk hoofdzakelijk mannen. Veel predikanten waren namelijk getrouwd en was de bereidheid om ook vrouwlief in het zendingswerk te betrekken niet zo erg groot. De mogelijkheid dat uit die huwelijken kinderen zouden kunnen worden geboren, die dan in den vreemde moesten opgroeien, zal het zetten van die belangrijke stap (begrijpelijk) ook niet bevorderd hebben.

In de bovengenoemde jaren werd er dus in de R.K. Kerk druk aan het missiewerk gewerkt. Dat was voor WO II ook het geval. De priesters, broeders en zusters die dat werk deden waren alle georganiseerd in één van de vele klooster-gemeenschappen die rooms Nederland telde. Na een uitgebreide opleiding werden velen van hen door hun oversten uitgekozen om dit zware werk ver van huis en haard te gaan doen.

Die kloostergemeenschappen bestonden niet alleen uit missionarissen. Er waren ook leden die gewoon in Nederland hun werk deden, bijvoorbeeld in het onderwijs en de gezondheidszorg. Zo waren er heel wat scholen waar paters, broeders en nonnen de jonge katholieke kinderen onderwezen in de vakken die op alle lagere en middelbare scholen werden onderwezen. En in de gezondheidszorg waren heel wat nonnen en broeders actief om het welzijn van de aan hen toevertrouwde patiënten te bevorderen. En die laatste waren niet alleen geloofsgenoten, maar ook aanhangers van andere kerken.

De kloosterorden kenden een streng dagelijks leven. Er waren diverse ordes. Dus er was genoeg keuze volgens welke regel je je dagen wilde doorbrengen. Iedere orde functioneerde volgens een bepaalde regel. Die kon gebaseerd zijn op bijvoorbeeld uitspraken van een bekende heilige zoals bijvoorbeeld Benedictus. Dat iedere dag naleven van die regels was niet gemakkelijk. Want eenmaal in zo'n gemeenschap opgenomen, ontkwam je niet aan de toepassing van de regels. Zeker niet als je na je opleidingen aan het eind daarvan geproft werd. Dat wil zeggen dat je dan definitief in de orde was opgenomen en daar 'levenslang' aan vast zat. Contact met 'thuis'? Bijna niet. Enkele keren per jaar mochten er familieleden op bezoek komen. Maar zelf eens een paar dagen naar huis om daar de familie te ontmoeten en een wereldse lucht snuiven? Vergeet het maar of heel zelden. Zelfs bij sterfgevallen in de familie was het verlaten van het klooster vaak niet toegestaan. Zelfs niet als het je ouders betrof.

Het kloosterleven was dan niet gemakkelijk, maar ook weer niet ondragelijk. Het werd vaak met "roomse blijheid" gedragen en beleefd. Wat je onder die blijheid moet verstaan? Ik weet het niet, want ik heb nooit van dat leven geproefd. Maar je hoefde je om je financiën niet druk te maken, want dat regelde pater, broeder of zusteroverste wel. En ik heb het ook niet van nabij meegemaakt, want een verblijf op een kostschool met nonnen en broeders omdat er thuis met mij geen land te bezeilen was, was voor mij niet weggelegd. Al was ik niet de braafste, raakte ik wel eens slaags met de pastoor of zat ik tijdens de diensten niet stil. Het kostschoolleven was dus voor mij niet weggelegd. Gelukkig niet.

Die kloosterorden hadden ook geld nodig om te kunnen leven, te wonen en opleidingen te volgen. De orden die in Nederland werkzaam waren in het onderwijs of de verpleging incasseerden direct het geld dat die leden verdienden als onderwijzer(es) of verpleegkundige. Want zij verdienden hetzelfde salaris als hen lekenbroeders en -zusters in het onderwijs en de gezondheidszorg hadden ze gewoon recht op de normale salarissen. Maar ... ze mochten dat niet voor zichzelf houden vanwege de 'gelofte van armoede' die ze hadden afgelegd bij hun definitieve opname in de orde. En er werd ook een stevig beroep gedaan op de "leken gelovigen" om de missieordes ruimhartig te steunen. Op die manier werd er ook heel wat geld binnengehaald. Want als je de missie goed bedacht zou dat later bij Petrus aan de Hemelpoort zeker een reden zijn om binnengelaten te worden. Extra geld werd niet alleen in contanten binnengehaald, maar ook via allerlei acties onder het gewone gelovige volk. Op menige schoorsteen in een huiskamer stond wel een missiebusje, waarin zo af en toe wat

kleingeld werd gestopt. En vooral jeugdige geloven spaarden er werden postzegels en 'zilverpapier'. Dat laatste was het aluminiumfolie waarin de chocoladerepen van o.a. Kwatta waren gewikkeld.

Maar ook de aluminiumdoppen van yoghurt- en andere zuivelflessen waren erg welkom. En de jongere jeugd werd via de Heilige Kindsheid extra aangemaand om ook 'voor de missie te sparen'. Daarvoor kregen ze op gezette tijden op school speciale fotoblaadjes uitgereikt. Dat waren blaadjes waarin allerlei foto's over het missiewerk waren opgenomen. Niet alleen uit de missiegebieden, maar ook van allerlei optochten die in overwegend katholieke streken werden gehouden. Op die foto's waren allerlei activiteiten afgebeeld, waar bij kinderen verkleed waren als paus, non, missionaris, enz.

Of als heidens kindje dat bekeerd moest worden en een 'nuttig' vak leerden. En onder dat laatste kon ook worden begrepen dat die er later druk op die kinderen werd gelegd om zelf ook missionaris te worden. En tijdens die optochten en in die blaadjes werd op de toeschouwers en de lezers ook weer een beroep op die mensen gedaan om de portemonnee te trekken.

Die kloosterorden zorgden er ook voor dat zij bij de 'leken' bekend waren via de speciale tijdschriften met foto's en teksten over hun missiewerk., die ze regelmatig uitgaven. In die bladen stonden ook foto's en artikelen dan artikelen over kinderen die eindelijk tot het ware geloof waren toegelaten en van geluk straalden omdat ze eindelijk dat ware geloof hadden gekregen. De leden van bedelende ordes (ook bedelordes genoemd) gingen bovendien vooral bij gegoede gelovigen thuis op visite om daar nog eens een extra gift

voor hun missiewerk los te peuteren. Ik heb dat thuis zelf meegemaakt.

De mogelijkheden om de missie te steunen waren dan ook bijna eindeloos. Dat is nu allemaal voorbij. De missiebusjes en de missieblaadjes zijn bijna allemaal ter ziele. Alleen de paters Kapucijnen, die met de blote voeten en een bruine pij, hebben nog steeds een eigen blad. "KAP en KOORD". Het is een eigentijds blad, dat enkele malen per jaar verschijnt en waarin verslag wordt gedaan over het reilen en zeilen van die gemeenschap in Nederland en Vlaanderen. Niet overdreven vroom, geen eindeloze bedelarij, geen schietgebeden tot in het oneindige, maar gewoon met een leesbare inhoud. Ik wil daarin na ontvangst best eens lezen. En de andere vroegere missieblaadjes? Helaas ten prooi gevallen aan de moderne tijd, waarin het kerkelijke leven een flinke knauw heeft gehad. De Kapucijners houden nog moedig stand, maar weten dat ook zij een duistere toekomst hebben. In Nederland en Vlaanderen bestaan ze niet meer als organisatie. Ze zijn onderdeel geworden van de Duitse afdeling. Maar ze blijven ons op de hoogte houden van hun reilen en zeilen in Neerlands dreven. Net zo lang tot de kaars echt is opgebrand. Missieblaadjes? Vroeger waren er talloze. Nu leven ze alleen nog in de herinnering van het oudere deel van rooms Nederland.

En Kap en Koord? Geeft nog steeds leesplezier over hun hedendaagse 'avonturen'. Tot het ook bij hen "Aju paraplu" omdat de kaars is opgebrand.

Daarom tot besluit onderstaande wens.

Lectori salutem – Den Lezer Heil

Augustinus

